

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTOI SZÁLLÁS:

O-vár. Vizi-utca. 231. szám, első emeletben

Megjelen a lap hetenkint négyszer u. m. Vasárnap, Kedden, Csütörtökön és Szombaton.

1 évnyegyedre 3 ft o. 6. Hirdetési ár: négyhasábos sorért először 7 kr, másodszor 6 kr, harmad-
5 kr. o. 6. s minden hirdetés után 30 kr bélyegdíj. Előzetes s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Kolozsvár, ápril 15-én 1861.

(D) Politikai óhajításaink mindig abban öszpon-
tosultak, vajha a szövetkezett birodalom határain
belül, úgy a népek mint a kormányzás — belátnák,
hogy az álladalomnak egyedüli biztos alapja a tör-
vény.

Legsarkalatosb törvények azok, melyeket a
nemzetek uralkodóikkal kötöttek.

Nem minden nemzetnek jutott azon dicsőség,
hogy maga alkossa meg uralkodását, s így már ő-
s-időben bírta légyen a modern népjog azon szent
tulajdonát, melynek alapján világossá válik, hogy
nem a népek vannak az uralkodásért, hanem éppen
megfordítva.

Századunk miveltsege általánossá tette ez elmé-
letet, s a mióta Russel lord nyíltan kimondá, hogy
a népek jogkörében áll kormányaik sorsa felett intéz-
kedni, s a mióta e tan az olasz királyság egye-
sülésében újból is tette vált, az emberiség oly fokára
jutott a politikai érettségnek, mikép boldognak érez-
heti magát azon uralkodás, mely a kormánya alatt
álló népek szeretete mellett azoknak alaptörvényeire,
a közte és nép közt fennálló százados kötésekre tá-
maszkodhatik.

Hogy a fölöttünk uralkodóháznak ez egyik leg-
főbb szerencséje a mostani válságos viszonyok közt,
azt a legfelültesb politikus is könnyen beláthatja.

És mégis bámulnunk lehet azon, hogy éppen
azon diplomaták, kik a trónt környezik, hogyan ki-
vándorolnak ezen alapszerződések lánczait szaggatni
szét, hogyan kívánhatják a magyar királyságot oly
viszonyok közzé vonni, mely e nemzetnek királyával
kötött szerződéseit gyöngíti, s az uralkodás részéről
előtetett ostromok által, minők az államtanács esz-
méje stb. s másrésztől a benn lakó népek békület-
lenségének folytonos szítása által akarják gyöngíteni
a törvényt, melyen túl nincs semmi biztos; csak is
az erőszak és az ellentállás élethalál harcza.

Mit ér pedig a magyar ellenében az erőszak?
A bércezek lakóinak és puszták fiaiak izmos karjai
ellenében, mit érnek az apró osztrák provinciák
tudorainak hasztalan fenyegetései? sőt mit érnek a
reactio azon titkos izgatásai is, melyek úgy most
mint 1848-ban konkolvt akartak hinteni benn a test-
vér népek közt?

Erősebb-e Ausztria most mint volt 1849-ben?
Erősebb-e a felbujtogatható népek most mint vol-
tak akkor? És gyöngébb-e a magyar mint akkor?

A történet hangja oly közéről szól hozzánk,
hogy talán éppen e hang óriási ereje miatt nem ér-
titek?

Mint a villám oly sebesen vívta ki magát Ma-
gyarország Európa egyik legtekintélyesb hadserege,
s a fölkelt népek tömegei ellen. És mi történik vala
akkor, ha az oroszok erős tábora át nem tör a Ki-
rályhágón? Lehetnek-e vajjon mostan, kik a magyar
királyt körülállva, e nagy királyságot az apró csá-
szári feudumokba beolvasztani törekedjenek; lenné-
nek e vajjon, kik hódító praetorianusokként járnak
be hazánk határait, s hadi törvényszékeket tartanak
a hazáink felett?

Az Isten tudja hová ütött volna ki a harc; de
egy eredményt mutatott, melyet nemcsak Európa,
de az osztrák és orosz nagyobb katonai tekintélyek
is elismertek: mutatá azt, hogy a magyar oly har-
czi nép, hogy akármikor képes csoda dolgokat
cselekedni.

Pedig azon nyom, mely 48-ban fegyvert ragadni
kényszerült, harmincz éves béke párnáján nagy rész-
ben elpuhulva növekedett. A harczokról csak mint
apáink regéiről birt fogalommal. Óriások voltak előt-
tük a harcziak alakjai, s azt hitték, hogy minden
elpatanó gránát mulhatatlan elsőpör száz harczost.

Bementek a tűzbe, s megtanulták, hogy nem
vész el ott is annyi millió, a mennyiből egy nagy
nemzet áll, megtanulták, hogy a milliós számokba
járó nemzetek nagyok, és egyetértve kiüríthatlanok.
Azok, kik mint gyermekek a polgári háboru iszo-
nyai közt látták legyilkoltatni szülőiket, és dörgő
ágyuk hangjára riadtak fel bölcsőjükből, megtanul-
ták azt, mily semmi az élet, ha azt a hazaért kell
koczára tenni.

A harczi tüzzel a nemzet önérzete van ma pá-
rosulva; de van egyszersmind nagy eszélyesség.

A hősi koszoru pusztá dicsősége senkinek sem
kell, senki sem akar ok nélkül lenni vértanu; és
mindenki örömelebb kíván élni szeretve, hogy sem
gyilkolva embertársait; mert ha látnak, hogy a csataté-
ren olesó a vér, látnak azt is, hogy drága a nemzetre
nézve, és hogy jó az, ha minél többen vagyunk.

Ez életet, e békét egyedül a törvény biztosítja.
A törvényesség ez érzete által ma szintén erősebb a
nemzet mint volt 1848-ban.

Akkor pártokra voltunk szakadva. Sokan küz-
döttek az akkori nagy többség reformjai ellen. Ma
már nem úgy áll a dolog, ma már minden magyar,
s azon felül a testvér népek nagy része szilárdan
áll a törvényesség mellett.

Roppant, mondhatni óriás tábor az, mely az
1848-iki törvényt tartja fenn magasra, s rámutat a
király aláírására, mely által azon törvény szentté és
feltörhetlenné vált.

Hadd lássuk Laybachot, hadd lássuk a reactio
hőseit honnan állítanak akkor a tábor elé, mely a ma-
gyar királysági népek millióinak kezéből ki győzze
verni az 1848-ki megszentelt törvényeket?

Bizonyosan úgy az uralkodásnak mint az örö-
kös tartományok hosszason raboskodott népeinek nem
áll kevesebb érdekében a törvényre hivatkozni mint
nekünk. Ha az erőre hivatkoznak, hejh sok magyart
ki kellene addig irtani, míg ellehetne érne azt a mi
a törvény által rögtön elérhető: a békét és a trón
s népek biztonságát.

Kolozsmegye felirata Császár Ő Felségéhez,
mely a megyei bizottmány ápril 17-ikén tartott közgyűlésé-
ből intéztetett, következőleg hangzik: *)

Felséges ur!

„Midőn egy, minden állami köz- és magánjogi hagyo-
mányos viszonyainkat merőben ignoráló kormányzás elvnek,
fájdalom! egy évtizednél tovább történt alkalmazása közben
előttünk eltitva volt, de Fölséged jobb és bölcs belátása
folytán ismét feltart megyei önkormányzási jogterünk tör-
vényesről elfoglalására sietünk és megyei hatóságunk elő-
ször emeli szótátát Fölséged hatalmi méltósága elibe, vajmi
magasztos öröm lenne az nekünk, ha, fátyolt vetvén a köz-
szemelt szomorú tapasztalataira, háláértünk ösztönét tovább
aggodalmak, s a bizonytalan helyzet természetéből fölmerülő
kételemek legkevésbé se zavarnák!”

De hagyományos, szent törvényeinkért remegő szívünk,
történelmi jogérzetünk hő fellángolása közben is komoly és
érett vizsgálat alá véve azon helyzetet, a melyben magunkat
megyei hatóságunk megalakulása után félreismerhetlenül fe-
nyegető kálások közt találjuk fel, lehetlen visszafojtanunk
az aggodalom fájdalomteljes érzetét, mely szorongatott kebl-
lünkől ellenállhatlanul feltör.

Fölséges ur! Midőn legfelsőbb akaratából kifolyó tény
gyanánt áll előttünk, hogy a mult évtizedi törvénytelen alap-
ról a jogélet terére, a történelmi jog terére vezető intézke-
déses fogantatás nem azon törvények szellemében törté-
nik, a melyekben a magyar szent korona népei a közsa-
badtság ma már egyedül éltető szellemét feltalálhatnák; mi-
dön merőben tekintet nélkül hagyva látnak azon jogérvényes,
szorosabb viszonyt, a melybe Erdély Magyarországgal az
1847—1848-iki pozsoni országgyűlés VII. és az 1848-iki
utolsó erdélyi országgyűlés I. II. királyilag szentesi-
tett törvényeikkel alapján lépett; midőn a folyó évi ápril
2-dikára Budapestre összehívott országgyűlésbe követünk
nemcsak nem hívtak meg; sőt legmagasb nyilvánítás
szintén egy külön erdélyi országgyűlés többé már nem is tör-
vényesről megtartására, mi több, egy soha semminemű
alkotmányos törvényekben nem ismert, a magyar szent
korona területének határain kívül tartandó birodalmi parla-
mentbe való követküldésre fogának intézkedések tétetni; —
lehetetlen föl nem jajdulunk törvényeink világos értelmének
ily bajlósultat félreismerése, jogaink így egyoldalú hatalom
gyakorlásával célzott megcsontatása, s a keblünkben már-
már ébredeni kezdett jobb remények és bizalomnak uja-
bani megrendítéseiért.

Felséges ur! Azon bonyodalmak, azon bajok meg-
szüntetésére, a melyek a birodalmat egész alapjáig megren-
dítették, s a melyeket Fölséged elháritni óhajtaná, hasonló
kísérletek soha se fognak vezetni, s ha a magyar szent ko-
rona területének épsege így megcsontatik; ha az 1848-ban
törvényileg és tetteleg egyesült Erdélynek újabb különbsza-
kítása komolyan czéloztatik; ha a magyarországi ország-
gyűlés törvényhozási jogába olvasztott hasonló jogunknak
nem a törvényes ténen, nem a Pesten, fájdalom! nélkülünk
összegyűlt országgyűlésen leendő gyakorlására unszoltat-
nánk; ha a reánk nézve egyedül illetékes hatóságú függet-
len magyar miniszterium helyett ezentul is egy, az 1848-ki
utolsó erdélyi országgyűlés I. törvényeikkel 3. §-ban örökre

*) A K. tegnapi számában némi kihagyásokkal közöltetvén, meg-
jegyeztük, hogy ez a hiteles szöveg. Szerk.

megszüntetett, s ezentul törvénytelen udvari korlátnokság
Bécsből intézkedő hatósága alá rendelt helyzetünkben, to-
vábbra is meghagyatnánk; fájdalom! nem marad egyéb kilátá-
sunk, mint az, hogy ily intézkedések következtében csak
újabb s még az eddigieknél is megoldhatatlanabb bonyodal-
mak tömkelegbe sodortathatnak mindazon érdekek, a melyek
a korona és a népek legfőbb érdekei.

Mely tisztelettel, bölcs belátással és legmagasb becsü-
kegyességbe vetett bizalommal esedezünk tehát, méltóztat-
sék Fölséged érdeme szerint méltányolni a törvényhez, s
annak magasztos szelleméhez való bű és tántoríthatlan ra-
gaszkodásunkat; méltóztatás Erdélynek a törvényesség min-
den kellekeivel bíró 1848-iki törvények alapján Magyaror-
szággal lett teljes unióját elismerni, s magas kormánya
által sietőleg elintéztetni képviselőinknek a pesti országgyű-
lésre leendő meghívását, hogy a közös országgyűlés —
mely Erdély követi nélkül csónka, s a tanácskozástól a
végzések terére nélkülünk csak a kölcsönösen megtartani
ígért 1848-iki alkotmány megsértésével léphetne — mielőbb
a trón s a haza érdekében gyakorolhassa törvényes jogát,
mi annyival sürgetőbb szükség, mivel csak egy ily teljes
országgyűlés képes az 1848-iki szentesített törvényekben
kimondott jogegyenlőség elvének alapján a nemzetiség kér-
dését minden nemzetek teljes megnyugtására, szerencsésen
megoldani. Mely hódolattal öröklünk es. k. Fölségednek stb.

Kolozsmegye felirata a nemzetgyűléshez.

Tisztelettel szeretett honatyák!

Midőn tizenkét évi némaság után először szólhat e
megye törvényes hangon, nem intézheti első szavát méltóbb,
illetékesebb helyre, mint a hazánk zilált ügyei rendezése
végett összesereglett honatyákhoz. Nem kezdheté beszédét
ékebben, mintha ismétli azon sokszor elmondott, de soha
elégyszer nem ismételtető alapigazságot, hogy egy álladalom
legsilárdabb alapja a törvények föltétlen tisztelete.

Hogy ez alaptétel napnál világosabb, de, fájdalom,
negatív bizonyítványát láthassuk, nem szükség egyebet ten-
tünk, mint az elmult 12 sötét évbe visszatekintünk, mely-
ben egy alkotmányellenes törvénytelen kormány lelkiismeret-
etlen megátalkodottsággal ásta alá a legbiztosabb alapkövet,
s a rozsz szellemek segélyével istentelen munkájában már
annyira előhaladt volt, hogy Európa egyik legnagyobb ál-
lamépülete csaknem összeomlott.

Azonban isten örökdött s a sötét ködből felhozta a jo-
gos igazság napját, melynek fénye kivilágította a tért, melyen
nép és országlója kezét fogva haladjon a nagy czél, az
állandólagi felső felé; hajnalodott, s a sötétben biztosan
müködő gonoszokat szétirasztá az első sugar, maguk után
hagyva egy mélyre vajt úrt, melynek betöltése, hogy azon
át hazánk különféle nemzetiségi igényeinek kielégítése után
egy virulabb térré juthassunk, nem kevés időbe s nem ke-
vés áldozatba fog kerülni.

Nagy fájdalmunkra azonban a mult 1860. év utolsó
negyedében feltűnt napot Magyarországnak a Királyhágón
innen része csak fogyatkozva láthatá.

A mult évi okt. 20-iki es. kir. leiratokban ugyanis Ma-
gyarország régi két alkotó részére szakítottak. Az országló,
a ki a volt erdélyi nagyfejedelemséget az 1791. évi 6. t. cz.
szerint különben is csak mint magyar király kormányozhatta,
ezen egykor úgy nevezett két baba lakosaitól 1791-től
1798-ig többször sürgetett s 1848. t. e. v. vált közőhaj-
tást — az uniót — mi szentesített törvény által biztosítva —
kérdéssé kívánja tenni. Az e f. évi apr. 2-kára összehívott
s 6-kán megnyílt országgyűlésre Magyarországnak némely me-
gyei, székei, vidékei és városai s ezek között mi is nem
hívatunk meg.

S éppen ezen kihagyatásunk által nincs-e igazolva
gyanakodó bizalmatlanságunk a különben is törvénytelen
bécsi kormány intézkedéseinek őszintesége iránt? Nem mélt-
án aggodunk-e, hogy e kormány minden intézkedése csak
időnyerésre van számítva, s a jelenlegi nyomasztó kül- és
belviszonyok megszüntével mindazt, a mit elidegenített tör-
vényes és jogos tulajdonainkból eddig visszaszerezhetünk,
újra el fogja venni akarni?

Isten a tanunk, hogy ennyi sérelem, ennyi törvény-
telenség után is mi bizalommal kívántunk látni a kibékülés
megnehezített munkájához. Isten legyen a bíró, ha ez újabb
törvényszegések által lehetlenné tétetik.

De mi azért nem vesztettük el minden reményünket
az iránt, hogy országlónk utólagja is, s tán még idején,
átlátandja, hogy a jobb sorsra érdemes Magyarország, mely
egy nagy erős birodalom magvával méltán van hivatva, csak
egy köthető bizalom szent lánczával országlóához, ha min-
den törvényes és jogos kívánsága teljesített fog.

Semmi kétségünk nincs az iránt, hogy a t. honatyák
osztják abbéli nézetünket, hogy a meg nem hívott törvény-
hatóságok képviselői nélkül törvényerejű határozatokat nem
hozhattak.

Meg vagyunk győződve, hogy minden határozatukban
e nézetből fognak kiindulni. Biztosít bennünket erről, mi-
szerint tudjuk, hogy minden tekintetben hazánk törvényei
lebegnek szemek előtt.

Hazaíui tisztelettel maradunk

Kolozsmegye állandó bizottmánya.

Pest, ápril 14. — Az országgyűlés iránti tájé-
kozássunkat folytatólag érdekesnek véljük a háromszáz meg-
jelent tagokat némi kategóriák szerint osztályoznunk.

Nem politikai pártot értünk, mert az még nincs. Hogy mennyire egy pártos tartoznak, azon felelhetetlen jelenet kell megjegyezni, hogy a midőn április 6-án a képviselőház megnyitott, azon sajtóságos jelenet fejtelt ki, miszerint azon kevés képviselőn kívül, kik helyüket a balon feltöltött papírszettekkel előre jelelték, a többi a mint a terembe lépett, azonnal a szélső balra tartott, mondhatni majdnem mindenike szélső balra akart lenni; sőt azon adomát is hallam, hogy a midőn a szélső bal minden helye el volt már foglalva, egy képviselő magának a falba akart helyet vágtatni.

Ki lehet mondani, e perczben minden szélső bal, a centrum és jobb csak azért van beülve, mert a bal oldal mindenikét be nem foghatá.

Kik képezik ezen egyöntetű parlamentet, mik voltak azelőtt, mik jelenleg, minő polgári és társadalmi állást foglalnak el, mily téren hatnak és hatottak, hol szerették meg a közvéleményt: arra nézve megemlíjük, miszerint köztük 118 kipróbált képviselő, kik 48-ban is már itt voltak s miután az akkori képviselők perbe fogattak, közülük negyven börtönre vagy halálra volt ítélve; van köztük 38 főúr; 28 író; 12 volt honvédtiszt; 11 lelkész; 3 szárműzött; 2 volt a hivatalnok; s az egész $\frac{1}{3}$ d része megyei vagy városi tisztviselő.

A felsőházba 12 honvédtiszt s 4 volt fogoly van behíva. A hazafiság kérdésében mind egy rangban, egy osztályban állnak. Legyen szabad mégis két osztály névsorát közölnöm.

Először azon népszerű mágusokét, kiket a megyék bizalmukkal tiszteltek meg; ilyenek: b. Eötvös József, b. Lusenszki Pál, gróf Dezsőfi Emil, b. Podmaniczky Frigyes, gr. Bethlen József, gr. Battyhány István, gr. Károlyi Ede, b. Simonyi Lajos, b. Majthényi József, b. Vay Béla, gróf Károlyi Sándor, gr. Pálfi Pál, gr. Zichy Jenő, gr. Keglevich Gyula, gr. Szapáry Gyula, herceg Odesczalehi Gyula, gróf Berényi Ferencz, gr. Teleki László, gr. Ráday Gedeon, gr. Teleki Gyula, gr. Keglevich Béla, gróf Zichy József, gróf Csáky Tivadar, gr. Somsich Imre, b. Vécsey József, gr. Széchenyi Béla, gr. Széchenyi Dénes, b. Lippay Béla, b. Nikolics Pódor, báró Lopresti Árpád, gr. Szapáry Géza, gróf Battyhány Zsigmond, gr. Andrassy Gyula, b. Lusenszki József, b. Sennyey Lajos, gr. Csáky László, b. Mednyánszki Ede és gr. Török Napoleon.

Nagy szám, de 301 képviselővel szemben mégsem mondhatjuk, hogy a középosztályt kizárni igyekeztek volna; s ohajtandó lenne, hogy Erdélyben is legalább ez arány megtartassék. Helyeselnem lehet, hogy a képviselőház elmondassa, miszerint a nemzeti egybeolvadás itt is új tanúbizonyságát mutathatja fel; de miután a főrendek itt s Erdély nagybirtokosai amott szintén meglesznek hiva, azon kellend Erdélyben is munkálni, hogy a helyes arány valahára behozassék.

A születési aristokraták mellett, ha szabad úgy neveznem, az eszarakratikához tartozó képviselők névsorát is ide iktatom. Számszerint 28-at említek, de azon megjegyzéssel, hogy azon publicistákat, kik az irodalmat csak legközelebb használták fel, nem számítottam. A többinek nevei, mennyiben el nem véttem, következők: b. Eötvös József, Gorové István, Szalay László, Szilágyi Virgil, Révész Imre, Kozma Imre, gr. Dezsőfi Emil, b. Podmaniczky Frigyes, Beöthy Zsigmond, Ballagi Mór, Csengeri Antal, Trefort Agoston, Lónyay Menyhért, Jókai Mór, Bánffy Simon, Kazinczy Gábor, Pulszky Ferencz, gróf Teleki László, Ács Károly, Hajnik Pál, Hunfalvi Pál, Somsich Pál, Pesti Frigyes, Pényes Elek, Szelesteyi László és Királyi Pál.

Sok érdemes név, de még sem szabad mellőznünk a közvélemény azon megjegyzését, miszerint mégis hiányzik néhány publicistai talentum, milyenek, hogy többet ne említek, b. Kemény Zsigmond, Tóth Lőrincz, Pálfi Albert, kiknek tollát és talentumát a képviselőház igen jól használhatta volna. De remélik, hogy ezeknek is nyílik hely.

Ezen osztály e méltánylatát Erdélynek sem szabad feledni; a jelen országgyűlés többé nem a régi. És ez hazafiság mellett, írói és szónoki talentumok nélkülözhetlen kellékek; s tanulnunk kell a 48-ki választásainkon, melyekben sok helyt olyakra esett volt a választás, kik a pesti gyűlésen teljesen elvesztek.

Most a követséget keresni könnyelműség, de el nem fogadni, hazafi bűn. Képviseltesünk minden osztályt, minden nemzetiséget, minden képességet s akkor ha út az óra, mely Erdélyt is ide meghívja, Erdély érdekei e gyűlésen, mely a testvériséggel, méltanyossággal egész melegt hordja keblében, elhangzani nem fognak.

Dézs városa polgársága, e célra kiküldöttjei élén azon helyen, hol 1665-beli országos határozat folytán felállítva volt Palánk kurtje lehetett, Dézsi Károly által, a következők üdvözlő beszédrel fogadta Belső-Szolnokvármegye alkotmányos főispánját. Méltóságos főispán ur! Dézs városa polgársága, minden hivatali intézkedéstől menten, minden hivatali befolyástól szabadon lép föl méltóságodat üdvözlendő; nem parancsszó, nem bizelkedési vágy, hanem a meg nem vesztegethetet polgári érzés küldi a polgárság választottjait, a méltóságod előtt állókat, e többször nevezetes helyen, *) városunk népének köz örömet méltóságodnak meghozni.

Méltóságos főispán ur! Volt idő, midőn a sokat szenvedett Királyhágón innét eső része ikerházainknak, melynek egyik jelentékeny tagja városunk is, öröm s fájdalomérzetét ugyanazon egy okmányba tette le fejedelmével szemközt, **) s ha ezt egy nemzett jogosan tehetné akkor, most jogosan, szinte jogosabban fejezheti ki városunk fájdalomát, és eddig szenvedett fájdalomát talán örökre megszüntető örömet is, ezen általunk tenni ohajtott üdvözlő nyilatkozatában!

Sújtó fájdalom dulta lelkünket, midőn ezelőtt 11 s $\frac{2}{3}$ évvel alkotmányos életünk megakasztatva, méltóságod is fő-

ispáni székét elhagyni kényszerítve volt: mert hazánk alkotmánya fonálára láttuk nehezédni Atroposz életmetsző vasát. — Nehéz idők, nem érdemlett nehéz csapások sújtották, azóta városunk minden jobb polgárait is; a nehéz eseményeket, a sújtó csapásokat, — miket historia fog elbeszélni, — egy jobb jövő felett kétségbeesett fájdalommal hordoztuk; — hordoztuk! — mert nem volt erő kezeink között attól menekedhetni, azt vállainkról lerázhatni: de éppen azon nehéz események, azon sújtó csapások edzették meg lelki erőnket; s miként a pálmafa annál egyenesebbre nő, mentől több súly terheli, úgy morális erőnket a napontai újabb meg újabb csapások mindinkább szilárdabbá tették, s fölerlelték lelkünkben azon hitet, hogy a túlfeszített nyomásnak végül pattanni kell.

A mint lelkünkben ezen hit megtermett, hitén óriásult azon ohajtásunk, hogy méltóságodat, mint alkotmányos, törvényes főispánunkat fogjuk ismét tisztí méltóságában tisztelni, s hogy azért, számunkra méltóságodat az ég mostanra is, s még hosszas időnkig meg fogja tartani.

Hitünk valósult! Hitünk megtermé öröm, s üdvadó malasztját, mely a lelt fájdalom emléket enyhítendi. A fájdalom öröm váltá fel.

Miként a művész, hogy esetje alól kikelt ideáljának nagyobb fényt adhasson, mesterileg illő árnyéklattal színezi azt; így a sors, e természeti nagy művész, örömlünknek, hogy méltóságodat újból mint főispánunkat tisztelhetjük, azon árnyéklattal adá, hogy közvetlenül ne azon törvényes kezek tájra fel hazánkban s mlsodnak az alkotmányi sorompóit, melyek arra törvényesen jogosítvák s melyek onét szintén leszorították.

Ezen árnyéklát, mely máskor fájdalmas érzést keltetne keblünkben, most törvényeinknek s azokon nyugvó alkotmányunk megsemmisíthetetlen szentségének az eddigienél nagyobb fényt, nagyobb világot kölcsönöz: mert hiszszük azt, hogy alkotmányos törvényeink egy láthatlan kéz működése folytán rövid napok alatt teljes épségükben fogják hazánkat, városunkat s azok minden polgárait jogegyenlőség és testvériség alapján boldogítani.

Ezen örömadó hit elpótlásának látjuk, hiszszük mi mlsodot, ki az alkotmányi teréről soha, semmi időben nem fog törvénytelen tere lépni, s éppen azért, mikint az élő igazság örök hőstét, Idvezítőnket Hozsánával fogadta az örömitas nép, úgy mlsodnak küldőink nevében Hozsánát kiáltunk s kérjük mlsodot, annyit szenvedett városunkat pártfogolása alá venni, jelen törvényellenes helyzetéből mielőbb kibontakozni engedni, segédkeztet nyújtani arra, hogy alkotmányos törvényeink szerint szervezhessük mielőbb párt-színezet nélkül városi hatóságunkat, olyanokból, kik hazánk törvényeit érdeknek nem fogják fölledni.

A mindenek ura adjon méltóságodnak, mint hazánk törvényei mellett ernyedtetlenül munkált, s munkáló tántoríthatlan honfinak az összes haza örömére hosszas boldog életet. Ugy legyen. Éljen!

Dézs, április 15-én, 1861. — Midőn egy párszor hirlapok után félszólaltam, nem volt czéлом elveim s állításaim felett senkivel is vitakozásba vegyülni — jelenleg is kerülöm az efelét; nem tudom mégis hallgatással mellőzni a „Gazetta“-nak magának s abban valami B. nevű czikkezőjének állításait. Előrebocsátva azt, hogy nem reméltem, miszerint a szebeni gyűlés 3. napi jegyzőkönyvét felvilágosító cikkem oly elevejére tapasson mind a „Gazetta“-nak, mind B. urnak, ha gondoltam volna, hogy ezen igazság felfejtése akkora fájdalmat okozand a szegény „Gazetta“-nak, tán meggyőződéseim ellenére is hallgattam volna.

De miután látom, hogy az alkotmányos irányt gyűlölő „Gazetta“ s B. ur részint koholmányokat ad a közönség tudtára, mint milyen azon állítása, „hogy Fogarásból több ezren szoltáltak legyen fel B. ur védelmére az én cikkem ellen,“ s továbbá azon állítása, hol azt állítja: „hogy kövári tudósításom a „K. Közöny“-ben a reactio kezére való játszás“ és hazugság, részint pedig alkotmányellenes iránytól elállani meg nem szűnik, miután tény az, hogy se Fogarásban több ezren összegyűlve nem voltak, kik a Gazettával értekezésbe tegyék magokat, s így ezen állítása a Gazettának valóságos koholmány; továbbá, miután az is áll, hogy az én kövári tudósításom mely a „K. Közöny“-ben jelent meg, sem nem a reactio kezére való játszás, annál kevésbé hazugság, mint a Gazetta 24-dik számába beleszóv, miről bizonyosságot tehet Kövárvidékének egész közönsége és annak alkotmányos irányáról ismeretes jeles főkapitánya, ki nem reméltem, hogy azon állítását; miszerint „a hazának az ellensége, ki az országgyűlésen egynél több hivatalos nyelvet ohajt, valaha visszavonja, vagy visszavenni kívánja.“ Ez oknál fogva szükségesnek tartottam a hirlap olvasó közönséget felvilágosítani arról, hogy a „Gazetta“ és B. ur most 1861-ben midőn már az utolsó gyermek is hazánkban az alkotmány mellett buzog, nem tágnak egy hajszálnyit is alkotmányellenes irányú szelleműktől; pedig bizony B. urnak Bach Ede 1850-ben szép leczkét adott a „Gazetta“-ban közzétett némely koholmányokért, midőn ötlet annak szerkesztésétől megfosztotta.

Nem mellőzhetem a t. közönséget meg egy állítására a „Gazetta“nak figyelmeztetni, a hol azt állítja, hogy a magyar megyékben öt rendes törvényszék létezett 1848-ig, s tovább, hogy a szolgabírói nevezet lealacsonyító, mert azt teszi, hogy ez „a szolgák s jobbágyok bírája.“ Ilyen jogász a „Gazetta“ szerkesztője és B. ur, ki nem tudja hány szék volt egy megyébe, s nem tudja, hogy a szolgabíró latin neve: „Processualis vice judex nobilium“, tehát a szolgabíró annyit tesz csak, mint al-bíró; és ezen al-s főbíró a nemesek bírája volt 1848-ig, miután a volt jobbágyok bírája a törvények értelmében maga a földős ur volt.

Jó volna tehát edes „Gazetta“ és B. ur valahára neki adni magát a törvénytalanulnak, s abból főleg az erdélyi közjogot jól megapozni, hogy valahára jönné el már örökre nézve is az áldott alkotmány elismerésének órája, s hazánának fel önk is kétéjtű sasos fekete-sárga nézetekkel.

Már a napi tényekre téve örömmel irhatom, hogy tegnap vasárnap lévén, az alkotmányos érzelmeiről ismeretes lelkész Medgyes Lajos a dézsi templomban igen lelkesen

inté hieit mint magyarokat, hogy a románokat testvéreiknek tekintve velek kezefognának. Egy ilyen lelkész méltó azon helyre, hová őtet a sors hívta. Isten tartsa meg sokáig. Holnap a román papok és értelmiség gyűlést tartandnak a végre Szamosújvárt, hogy határozzák meg miként kellésék tartani magokat az április 18-án Doboka- és Belső-Szolnok megyében tartandó közgyűlésen; ezen értekezlet alkotmányos szelleméről kezeskedik annak meghívója a szamosújvári román püspök Alexi János ur. Bár sok oly érzésű polgára volna e honnak, mint ezen tisztelt főpap.

A „dézsi román.“

Torda, 11. Néhai ugyan, de a nemzet keblében és emlékében örökre élő gr. Széchenyi István nak gyász-ünnepé f. hó 8-án reggel a róm. cath. ima-házban, mely zsufolva volt, városi és vidéki lakosokkal megtartott.

Ma reggel 7 órakor érkezék városunkba főispánunk b. Kemény György, ki „Mátyás királyhoz“ című vendéglőben vett szállást magának. Itt tisztelték neki a megbukt rendszer járási elnöke, a törvényszék részéről többen a városi előjáróság, a megyéből bejött több birtokos polgártársunk. Végül értekezletre hivatott meg ő méltósága több jelen volt megyei tagok által a cassino teremben. Hol a midőn megérkezett, üdvözlő hangos „éljen!“ rázkodtatá meg a léget.

Főispán ur igen szép beszéddel nyitotta meg a gyűlést, s kiemelte azt, hogy a rém uralomtól mentől rövidebb idő alatt meg kell szabadulnunk, s közös erővel a haza és népek jogai felett intézkednünk sat. mely minden jelen volt — rétegbeli — egyéneknek arázat felderítette. Felémítette, hogy f. hó 18-án egybe-gyűlendő 1848-ki központi bizottmány működését megfogja kezdeni, de addig lehetlen, mert a levéltárak, s egyéb irományok átvétele tetemes időt és éber figyelmet igényel. Tiszta László, a leendő 18-iki gyűlés tárgyában irányadó beszédet mondott. Megvalljuk, hogy annak minden szavát szeretnők tudni, de gyors íráshoz nem lévén avar nem kedveskedhetünk. Egyébaránt szónok ur mai beszéde koszuja volt az értekezleti gyűlésnek.

A románok részéről Rácz János, Baricz azt sürgeték, hogy a központi választmányi tagokat válaszsza egy közgyűlés, de éppen részökről ifjú Moga magyarul, mert a két első románul beszélt, azt lehetlennek látna, az ügy sürgős fontossága miatt. Mire előbbeni szónokok is elhagyták az előbbeni nyelvet s magyarul éppen oly tisztán kifejezték beleegyezésüket.

Végül főispán ur felkérte a jelenvoltagekat, hogy a már hirlapilag is közölt, jelen nem levő központi bizottmányi tagokat figyelemztessék a 18-diki gyűlésbe leendő megjelenésre, mert a szervezés után az adó könnyítése ügyét kívánja sietőleg tárgyalatni.

r. l.

Torda, április 15. — Nevezetes nap ez, mely megyénk népét: magyart, szászot, román, izraelitát egybeseregeltette s a háromsnál lobogó Torda városa épületeire kitzíteté és e nap annyi érdekesebb, hogy a főispáni kinevezést báró Kemény György személyében tisztelheti, kinek már neve kezeskedik arról, miszerint megyénk sorsa egészen jóra fordul s annyi részekre szakgatott tagja egy egész lesz megint s egy erős testet fog alkotni birtokosságának kicsinye és nagya, előtte lebegett a főispán családja neve, mely a nemzet és hon érdekével ezelőtt — történelem által följegyzett lap mutatása szerint — egybe nőtt, egygyé lett.

Főispánunk ma indult Kolozsvárról hozzánk hivatalát megkezdendő, kit a rajtuk felül lakó magyarság és oláh-ság nemzeti lobogóval a „Hármas“-nál várt és ott tiszt. Vitus a Bányabükk-völgyi lantos igen szép korszellemti beszéddel fogadta, mire főispánunk így válaszola: „Tisztelt hazafiak! Az idő borus, de keblünkben deri van, mert egy szebb jövőnek derül hajnala. A gondviselés, mely a népek sorsa felett örökdi, miként intézi e hazában lakó népek sorsát, az a jövőd tika. Mi teljesen betöltöttük hivatásunkat, eleget tettünk kötelességünknek, ha testvéri jobbot nyújtunk egymásnak, mert vállvetve a netalan reánk mért csapásokat könnyebben elbirjuk, és ha sorsunk jobbra fordul, közös örömlünk az egyetértés által sokszorozva leendő. Éljen a nemzet közötti testvéries egyetértés! Ez harsogó éljen követé s a lovasság és szekerben ülők kíséretére ajánlák magokat. A Dobogó tetőn várta Puh Ignác vezérlete alatt álló tordai egerbegyi magyar és detreheimi oláh lovas banderium, nemzeti zászlókat tartva kezökben, igen csinosan öltözve. A vezér üdvözlé a főispánt s felkérte: engedje meg, hogy e lovassereg kísérje be Tordára. Meglett s a legszebb renddel értek a város kolozsvári utcajja végére, hol Nagy Miklós polgármester a tordai cizehekkel, oláhokkal, izraelitákkal az útmellett két sort alkotva, zenekar, Rákóczi indulója és taraczk dörgések, éljen-kiáltások egybevegylt, nagyzerű, de azért szabályos hangvegyülete között fogadá a régen várt főispánt alkalmoszerű beszéddel, mire a kedves főúr így felele: „Tisztelt hazafiak! nekünk nagyon sok és fontos teendőink vannak. A legnagyobb egyetértésre van szükségünk, legyünk egymás iránt bizalommal, tiszteljük mindenkinet meggyőződését, tiszteljük a szó-lásszabadságot, ne viszálykodjunk, mutassuk meg a Lajtán túli irigyeinknek és ellenségeinknek, hogy mi az alkotmányos életre, szabadságra teljesen megvagyunk érve. Hiszen mindnyájunknak czéja ugyanazon egy, a hazát boldognak és szabadnak látni, ezt mindnyájan csak törvényes uton és törvényes eszközökkel akarjuk elérni. Éljen a haza!“ Dörgő éljen követé. Innen nagyszámu sokaság kíséretében, a legszebb renddel és esenddel elindult és lement a főispán ur a nagypiaczra, hová még egyszer egy akkora néptömeg volt egybegyűlve, hol ügyvéd Szabó Lajos fogadta igen élénk és korszerű üdvözlővel, mire főispán ur kocsiájából kiszállván, a néphez így beszélt: „Tisztelt hazafiak! Ez ünnepélyes perczben emlékeztetem ns Tordamegyének s Torda városának minden becsületes, rendszerető és hazafias érzelmi tagjait, hogy ránk nagy munka vár, nekünk be kell bizonyítunk a mivel világ előtt, hogy mi a szabadságra érdemekek vagyunk, hogy mi az 1848-ki törvényeket azért alkottuk, mert haladni akartunk a kor szellemével, mert igazságot kívántunk szolgáltatni a testvér nemzeteknek. A gond-

*) E hely azon promontoriumnak, a Rózsza hegynek tövében van, mely helyre Básta tábornok úrve Dézset végpusztulásra juttatta, s hol a környék gaborját összehordatva elégette utolsó éhel halást eszközözlendő.

**) Compillata constitutio II. rész. I. titulus. I. articulus.

viselés nem azért telepítette e hazába egymás mellé a különböző nemzetiségeket, hogy azok viszályban éljenek, hanem azért, hogy azok egymást tisztelje és becsülve versenyezzenek a szellemi és anyagi téren.

Az ég oltalmazza e szép megyét, e derék várost és polgárait minden csapásoktól. Éljen a haza! Ez sokszorosan éljen, mire megzendült a Rákóczi-induló. „Hazádnak rendületlenül” sat. dal és közbe tarack-dörgés vegyülete mellett a főispán ur felment szállására.

Itt lehet látni 1848 felirattal egész nemzeti zászló erőt, mely hirdette a nemzeti és hazai örömet, a fagyos s jéglánczszal lebilincselve tartott politikai élet kitavasodását. Szászrégen városa nemzeti ültönyben, négy személyes küldöttség által testesíté örömet és üdvözlét főispán előtt német nyelven, mire magyarul felelt a megyei főúr.

Este az egész város ki volt világítva igen szépen és nagyszerűen. Mikor a kaszinó és ifjuság, egy a polgárság részéről egységhívó lelkész Albert János 48 fáklya világával zene és ének játéka szünete között igen szép és nagyszerű beszéddel tisztelte meg a főispánt, mire az rövid, de igen velős mondatokkal azt így viszonzá: „Erdély a szenvedések e classicus földje ismét eltöltött 12 keserves évet, mialatt mennyi hazafi kebel tört meg a hazai nagy bánatban. De ezen legnagyobb honfi azon mondata vigasztaljon minket, hogy: „Magyarország még nem volt, hanem lesz”; mert megfogya bár, de törve nem, él nemzet e hazán. Az ég áldása legyen a közös hazán. Éljen a haza!”

r. l.

Bukarest, ápril. 10. Tegnap késő éjjel oly zajosan vig volt Bukarest, milyen már régóta nem. A jászvásári országgyűlés elebe e hó 8-án hat baloldali követ u. m. Kantakuzenó, Kaszrojan, Sturza, Gyika, Krakte, Negreuz egy indítványt terjesztettek; mely a miniszterium által is pártoltatva 34 szavazattal 14 ellen keresztül vitelt. Ez indítvány röviden ennyiből áll: „A jobbágyi viszonyok alapos és czél szerinti elintézése végett egyesítenek a jászvásári és bukaresti országgyűlések egy bizonyos ideig.” — Mondanom sem kell, hogy e miatt volt itt tegnap este a város kivilágítva s zengett az örömtől minden utca s égett a sok fáklya, melió a figyelemre, hogy 58-ban a bukaresti országgyűlés tette az első lépést az unióra, az által, hogy ő is kuzát választotta a fejedelmi székre s most pedig a jászvásári teszi a kezdeményezést a két országgyűlés teljes egybeolttására. Mert ma ha a jobbágyügyben a két gyűlés egyszer összeül, kérdésen kívül együtt fog az maradni egyéb ügyek érdekében is. Valóban ügyes fogás az oláhországi népszerűtlen miniszterium megbuktatására, ezen az uton leghamarabb is fognak szabadulni tőle.

Nevezetes összejáratkozás az is, hogy mult évben a bukaresti országgyűlésen éppen 17 conservatív követ szavazott az általános felfegyverzés ellen, mint ez alkalommal Jászvásáron is 17-en szavaztak a kamaráknak ideiglenes egyesítése ellen. Ez a két tizenhét egyen pedig a legelső rangú és birtokú bojárság közül volt. Amott Báls Kargiu, Rádu, sat. itt Bránkovan, Stírbey, Bibesko sat. azok kiket a Romanul annyira ohajtja a magyar arisztokratákhoz hazafiságban hasonlítani. — Figyelemre méltó csatározás, mit ez indítvány vitatásakor a jobboldal elkövetett de sikertelen. A kamarák bár ideiglenes egyesítése is a konvenczióba titkzik, azért nem pártolhatják, hanem terjessze elő a kormány a kamara elébe mindazon okmányokat, melyeket a portálva vagy más hatalmakkal az unió-kérdésben váltott, s ők készek az uniót pártolni, ha látják, hogy az a hatalmakkal nem talált ellenzéresre. — E mestervágást a baloldal és miniszterium szerencsésen kifogta. Tudni való, hogy az okmányok nagyobb része az unió ellen dörög, melyeket ha a kormány kitalálna, csak magától árulná el. A czél tehát úgy látszik az, hogy ne kormány, hanem a kamarák többsége határozzon a ruralis törvények megvitatása után az unió felett is, mi ha egyszer ki lesz mondva, aztán protestáló hatalmak tegyenek róla.

Örömmel írom, hogy egy magyarellenes roman lapal kevesebb van Bukarestben. Már közel két hónapja, hogy a Romanul felhagyott ismert izgató gyanúsitásával, sőt lassan lassan meg elismerőleg nyilatkozik a magyar ügyről. Így a Deák Ferencz ismeretes leveléből egy jó darabot átfordított. Eötvös budai gyönyörű toasztját is közölte, a magyar arisztocraia pedig Rosettinek valóságos ideálja lett a hazaszeretben. — Mondják, hogy egy itten mulató derék magyar érzelmű, vagy akarom mondani alkotmányos érzelmű magyar honi román hazánkfia világositotta az itteni journalistákat a magyar ügy felől. Ez is való lehet, de másfelől nem tehetjük fel rólok, hogy ne látnák át a magyar nemzet igazságos követelésének jogosságát s ne tudnák a közelmúltból, miszerint a reactio minden sz. jogot lábba taposó dühe alatt jaj nekünk is, de százsztora jaj az annyi párttörökre szakadozott román nemzetnek.

A „Korunk” közelebb említé, hogy itt a magyar-ruha viselet ellen — bár barátságos uton — kifogása lett volna a kormány. Ki kell mondanom az igazság érdekében, hogy e sorokat is talpig magyar-ruhában öltözve írom, s új évtől fogva más ruhában ritkán hagyom el házamat. — Alaposan tudom, hogy ha a román rendőrség valakinek a magyar-ruha viselése ellen kifogást tett, ezt az illető iránti ki-méletből, ovatosságból, s a maga iránti kötelességből tette még akkor midőn számosabban vonultak itt át délre erdélyi hazánkfiai, s a rendőrség azzal gyanúsított, hogy őket utelvéllé és pénzzel segíti. Ma már annyi itt is a magyar kalap, sőt több mint a kürtő.

r. l.

KÜLÖNFÉLEK.

— Addig is mig Kolozs megye f. hó 17-dikén tartott harmadik napi és ez alkalommal bezáró gyűlésének eredményéről részletesebb közlést adhatnánk, kívánjuk közölni, hogy g. e. román esperes Fekete ur mindjárt a gyűlés kezdetén szíves volt nekünk elégtételt szolgáltatni, kijelentvén, hogy a „K.

Közöny”-ben semmi a román nemzetet sértő közlés nem adatott ki. Köszönet érte!

— A bécsi „Militär Ztg.” Benedek tbszernagynak az olaszországi hadsereghez intézett kibocsátványát közli, melyben a tbszernagy tudatja a hadseregre, hogy ő felsége a császár „Ausztia népeinek a legszabadalibb alkotmányát adá, s hogy „azon legőszintűbb törekvéstől vezéreltetve: népeinek megadni, mit a korszellem igényel, megadja azt, mit meg lehet adni” stb. „Hogy mégis vannak elégtelletek, kik az adottat hiányosnak találják, balul magyarázzák, sőt visszatartják, ennek oka valóban nem az adottnak csekély mértékében keresendő, hanem azokban, kik nem barátai a hazának, kik a helyett, hogy az adott jogokat és szabadságokat köszönettel fogadják, — kétséget, bizalmatlanságot és elégtelenséget igyekeznek támasztani. —

„De honnan jönnek az akadályok, s kik azok, a kik e nagy munka sikerét ellenzik? Külföldről, ellenséges kormányoktól s az ezeknek pártfogása alatt álló minden nemzetiségű forradalmároktól, kik Ausztia elleni kiengesztelhetlen gyűlöletből vezetve, intézményeink békés kiegyenlítését minden áron akadályozni akarják, kik pénz- s albitzatások által újra s újra zavarokat okoznak feltámasztani s élesztani; a belföldön ez izgatások ékesztői a gyakorlat nélküli doctorok és ügyvédek, pénz s hírszomszaj journalisták, elégedetlen tandírok s tanítók, kik mindnyájan ugyanazon egy szerepet játsznak, s ez által akarnak maguknak pályát teremteni, az eladósodott kisebb rangú nemesség, melynek számára az Isten sem tudna oly alkotmányt teremtni, hogy ez minden adósságát kiírtse; — oly emberek, kik örömet szónokolnak (pedig csak ellenzéki beszédek tetszenek) — végre néhány gyáva magnás, kik attól félelmükben, hogy népszerűségüket a közvélemény teszik, az árall útszák s a rettegés pillanatában egészen elfelejtik, hogy saját talpaik alatt remeg a föld, ha nem ragaszkodnak szorosan a trónhoz. Tehát csak árulók, tisztátalan neszeti emberek, olyanok, kiknek nincs igazi bátorságuk s az ugynevezett értelmiségi-proletariát egy része — izgatnak alkotmányunk ellen.” E kibocsátvány folytat a Pesten tartózkodó magyar magnások gr. Károlyi István önmagánál értekezetet tartottak, melyben elhatározták, hogy a kibocsátványban a magyar magnásokra nézve sértést találva, a tbszernagyhoz ugyanazon uton, melyen a sértés történt, nyílt levelet intéztek. Ennek szerkesztését egy bizottmányra bízták, mely azt el is készítette s ápril 15-ől kelettel a „P. N.”-ban közölte.

A „Nyilatkozat” rövid és velős. Kifejti, hogy magnás nevezet alatt csak magyar főúr lehetvén érteni a gyáva magnás titulus is csak magyarra vonatkozik. Kimondja, hogy a mért valaki octroyozott alkotmányt elfogadni szokodik, s nemzeti vérről pecsételt s királyi eskü által szentesített ezredéves alkotmánya sérthetenségét védi — azért még nem gyáva. Hanem bűnös az, ki politikai vélemény különbségért ily czimkékkel él; melyeket az egész magyar magnasság nevében visszatart. Aláírva gróf Károlyi István, gróf Teleki László s a Pesten idéző magnások roppant hosszú névsora.

— Bécsből írkák a Kölni lapok: A karlovici hírek őszhangzólal hirdetik, hogy valamennyi követ hajlandó a szerbek és magyarok közti jó egyetértés megállapítására megjelenni a magyar országgyűlésen, hogy ezzel közvetlenül a harmadik beleszólása nélkül végezzék közös ügyeiket. Látszik enyiből is, hogy a szerbek most nem hajlandók, mint 12 év előtt, a magyarok ellen harcolva „megmenteni” a monarchiát. A pesti hírek nem rosszak. Reménylik, hogy a párt, melynek élén Deák és Eötvös áll, a vezérserepet megtartja. Annyma jutottunk már, hogy azt a pártot, melynek programja az 1848-ki törvényekhez tántoríthatlan ragaszkodás, mérsékelt pártnak nevezik, amár ennek conditio sine qua non-ja a független magyar miniszterium.

— Bécsből írkák, hogy Schuselka — az ismeretes szabadelvű bécsi követ — mandatumát letéve az alsó ausztriai tartományi gyűlésből kilépett. A kilépés okán pénz-kérdést hoznak fel, mely Sch. és egy másik követ dr. Berger közt támadott. A W. ugyanis említé, hogy két követ összeveszett. Erre dr. Berger nyilatkozott, hogy ő Schuselka számára 3800 főt fizetett, hogy Sch. nak jószágát el ne árverezték. E nyilatkozatra Schuselka lemondott. Ennek híre a városban roppant sensatit okozott. Politikai ellenei Schuselkának ajánlatot tettek, hogy pénzzavarán szívesen segítenek, csak jelölje ki reá az utat. A Concordia című journalista egyet, mely éppen közgyűlést tartá, értesítvén, hogy Sch. ezen egyetelnőségéről is visszalépett, egyhangul elhatározták, hogy 1) Schuselka egy követtség által a gyűlésbe hívassék meg s jelentessék ki neki, hogy őt maradandó elnöknek választják. 2) Ajánlatassanak fel neki az egyetelnőségűségei azon esetre, ha az ellene indított per zavarral fenyegetik. 3) Választassék egy követtség, mely a kormánytól nyerve meg az engedélyt egy nemzeti-aláírásra, mely által Schuselka helyzete biztosíttassék. F. hó 14-kén Schuselka egy nyilatkozatban kimutatta, hogy a 3800 fóból, mit dr. Berger érte fizetett, a nem biztosított adósság dr. B-vel szemben csak 200 ft. — A testületi küldöttségek versenyezve tisztelognak s kéri, hogy adósságát kifizethessék. Este Sch. ellene dr. Berger ünnepléses maekazentét kapott, melyben ezrekre ment a nép. Öresapatok oszlatták el. S a mi legszebb a körülmények odamutatnak, hogy a maekazentét dr. Berger urnak nem Schuselka, hanem saját választói adták. Hírszerint aláírást nyitottak Schuselka számára, kit valószínűleg kerülte utjabban megválasztand.

— Egy dunai gőzös „Deák Ferencz” nevet fog viselni. E gőzös Pest és Baja közt járand.

— Köszönetnyilvánítás. Alóltartak az első magyar ált. biztosító társulatnál biztosítva lévén, tíz által szenvedett káraitak miután a társaság gyorsan, igazságosan s pontosan kifizette, hálára indittatván ezenen nyilvános köszönetünket tesszük s minden honfainknak a biztosítást ezen társulatnál annyival is inkább ajánljuk, mivel meggyőződésünk szerint méltányosabb eljárásra biztosabban sehol sem számíthatunk. Kelt Kudu, ápril 12., 1861.

Rácz Antal m. k. Rácz Dezső m. k.

POLITIKAI HIREK.

— Nagy figyelmet érdemelnek az olaszországi sürgönyök, melyek szerint Victor Emannel kormánya eddigi váró és szenvedőleges állását elhagyva mindinkább a cselekvőség terére készül lépni. Alig jelenté az „Italia”, hogy a király aláírta a déli sereg szervezését illető rendeletet, még pedig az önkéntesek kívánalmainak megfelelő érdekében, s hogy a viszály, mi a kamara többsége és Garibaldi között létezett, Garibaldira nézve kielégítőleg megoldott: már távirják 13-káról Turinból, hogy Garibaldi-nak egy levele olvastatott fel a kamrában, melyben keményen kikel azok ellen, kik némely szavait a parlamentre s a király személyére vonatkozólag elferdítették, ő igazolja magát; egyszersmind indokolja, mi volt tulajdonképeni oka elkeseredésének; kijelenti, hogy a nemzeti ügy szentsége parancsolja neki minden viszálykodással felhagyni, s elterjeszteni a nemzeti védelemre vonatkozó tervét. De még fontosabb a „Gazetta officiala” közlése, a mennyiben egy rendeletet közöl, melynél fogva megengedték egy három hadosztályból álló önkényes hadtest alakítása, mely részben Garibaldi tisztjeiből fog állani. Ezen jelentések világos értelmé: hogy Garibaldi s Cavour között semmi viszálykodás többé, a felszabadító sereg előhadának szervezése visszahatolul el van rendelve, s a háboru nem lehet más, mint csupán idő kérdése. Ez iránt meggyőző magának Franciaország hadkésztülete is, miről majd mindennap közölhetünk jobb meg újabb adatot, s mi határozottan azt mutatja, hogy Franciaország a háboru eshetőségére számít, bizonyítatlan lévén az iránt: hogyan végződik a jelenlegi átalakulás válságos processusa.

Az „Opinion nationale” élénk színekkel festi, hogy mik tulajdonképen azon kérdések, melyek európai conflatiót idézhetnek elő. „Az átalakulási válságnak, — úgy mond — melyben Európa jelenleg van, csak két vége lehet: vagy általános fölkelés, mely az egész világot vérről és rommal temetendi be, vagy békés és előhaladási megoldás a polgárisodás élén álló nemzetek s azon hatalmak pártfogása mellett, melyek már birtokában vannak azon javaknak, miket mások csak most igyekeznek megszerezni. Lesz-e háboru? Azt hisszük, senkinek sincs nagy oka azt ohajtani; de ki merné azt mondani, hogy az kikerülhet? Olaszország és Róma a bibornokok és II. Ferencz eselszövényei által fenyegetve, türelmetlenül várja, hogy Velenczét Ausztia kezéből kiragadhassa; Törökország végvonaglás között azon ponton áll, hogy magától összeroskadjon; Lengyelország, — mely csaknem egy századig élve eltemetve vala, mozog és kész koporsójának födelét fölemelni; Magyarország belefáradva, hogy a Habsburgok despotismusának vaskeszköztől szolgáljon, önmagának és hadseregének ura akar lenni, s megunta már, hogy Velenczét vagy Mainzot Ausztriának őrizze, — im minő problémák ezek, melyek megoldásra várnak, s minő érdekek forognak fenn, melyek védelmet igényelnek.” Az „Espero” szerint mindenekelőtt Törökország lesz a diversio szintére, föltéve t. i. ha Oroszország elfogadja Franciaország szövetségi ajánlatát, mi iránt Olaszországban nem kételkednek. Sőt az „Italia” azt állítja, hogy a szerződés már alá is van írva Francia- és Oroszország között. A hadmívelt terve olasz lapok szerint körülbelül ez lenne: egy francia hadtest száll ki az adriai tenger török partjain, az Magyarországnak nyomul, egyesülendő az oroszokkal, kik egy nagy hadsereggel fognak előtörni. A harc ekkor, — véli az „Espero” — általánossá válik: Franciaországnak mind a Rajnánál mind Angolország ellen sikra kell szállnia. A francia felhivatalos lapok már is megerősíték, hogy Montenegróban garibaldisták szálltak ki. Az is tény, hogy a joniai szigetek, Görögország, Rumelia, Albania föl vannak izgatva, mindenütt foly a készüllet, s csak a jelszóra várnak, hogy azonnal fölkeljenek s fegyvert ragadjanak Törökország s érdekszövetségei ellen.

A fő tárgy, mely körül a francia lapok elmélkedései őszpontosulnak, még mindig a varsói események. Némely diplomatiai körökben, mint az „Indep. belge” írja, azon hir van elterjedve: hogy a varsói földmívelési társulat feloszlata, mely, mint tudva van, az április 8-ki katasztrófát előidézte, nem annyira az orosz kormánynak lehető kifogásai miatt történt, hanem történt állítólag azért, mivel a berlini és bécsi uevarokban azon engedmények, melyeket Sándor császár Lengyelországnak tön, aggodalmakat gerjesztettek. Ausztia és Poroszország uralkodói, a belga lap hire szerint, szövetségesükhöz a czárhoz leveleket írván, kifejtették, mily veszélyeket szülhet a hatalmak alatti lengyel tartományokban az, ha a „lengyeliség” Oroszország töredelmes eljárása mellett fejlődésnek indul. Ezen levelek megérkezése után ment volna Pétervárról a parancs Varsóba, hogy többé semmi engedmény, hogy a földmívelő társulat feloszlata, s hogy erőlyes elnyomáshoz kell nyulni azon demonstratiók ellen, melyeket e rendszabály előidézhette. A belga lap mindezt természetesen csak hírképen közli, annyit azonban már határozottabban állít, hogy a szomorú összeütközés óta némi hidegség állott be a párisi és sz. pétervári kabinetek viszonyában. E körülményt minden esetre eléggé kimagyarázzák azon mérsékeltre intő tanácsok, melyeket a tülerakból nem szüntek meg az orosz kormány adni a lengyel irányában.

A „Daily News” az ápril. 8-iki varsói eseményekről szólván, azt mondja, hogy az „Szorosabb szövetségre kényszerítendő a czár azon fejedelmekkel, kik alattvalóikkal harezban állanak és lehetetlenné teszik azon szövetséget Franciaországgal, melyet a czár minden tanácsnoka teljes szívéből ohajt.” E következtetés igen különösen hangzik egy angol lap hasábjain, s annál inkább, mert a Times egy, ez eseményekről irt cikkében Lengyelország függetlenségének teljes visszaállítását mellett nyilatkozik. „Ezen eredmény — mondja a City lap — valószínű első Napoleon terveit, és jóvá tenné annak elkövetett hibáit. Lengyelország függetlenségével Ausztia oly tartománytá stílyedne le, mely a czár discretiójától függene, és a tisztán német Poroszország befolyása Európában növekedne és erőlyének kifejezésére egészen más irányt nyerne.”

Ujabbak.

— Pest, ápril. 18. (K. Közlöny távirati sürgönye. Feladat. Esti 8 órákor, érkezett esti 8 óra 30 perc.) Elnökök, jegyzők választva. Alsóház holnap szervezi magát. Viták hétfőn kezdődnek. Miniszterium mindennap közelebb.

— Az orosz kormány távol, hogy akadályozza érezne magát a varsói szerencsétlen események által a reformok végrehajtásának útján, ellenkezőleg, minden törekvését arra látszik fordítani, hogy az ígért reformok tetteg életbe lépjenek. E tekintetben igen megnyugtató Wielopolski őrgróf nyilatkozata, melyet mint az igazságügyi bizottmány ideiglenes elnöke, ez osztály hivatalnokaihoz intézett, s amelyben bár határozottan ki van mondva, miszerint a kormány rendithetetlen akarata a rendet fentartani, egyúttal meggyőző arról is, hogy a kormány legkevésbé szándéka a reform útjáról eltérni. A legújabb távirati sürgönyök is megerősítik ezen fültevést, s a mennyiben az orosz kormány és Zamoyski gróf közti alkudozások nyilván azt mutatják, hogy az orosz kormány kezét akar fogni a lengyel nemzeti párt tekintélyes embereivel. Egyik sürgöny szerint két kedvelt lengyel lépne hivatalba: az egyik Zamoyski gróf, a fölösztatott gazdasági egyet volt elnöke, az államtanácsba, a másik Levinsky, Mukhanov helyébe. A másik sürgöny szerint Zamoyski hajlandó az államtanács

alelnökségét átvenni, de csak azon föltétel alatt, ha a katonaság visszavonatik a laktanyákba, s az egész országban nemzetőrség állitatik. A Bécsen keresztül jött sürgöny ugyan kétségtelennek tartja ezen követelés visszautasítását, mindazáltal már maga az alkudozás azt mutatja, hogy az orosz kormány és a lengyel nemzeti párt közt nem szakadt meg véglegesen minden viszony, s még kilátás lehet a végleges kiegyezkedésre. Egyébiránt senki se tagadhatja, hogy a lengyel kérdés már is európai kérdés, még pedig az égető kérdések egyike. Francia- és Angolország, nem csak a közelebbi varsói események, hanem évek óta különösen pedig a keleti háboru óta élénk figyelmet fordítanak Lengyelország viszonyaira.

— Metternich herceg párisi osztrák követ fölvilágosítást kért volna Thouveneltől, miért kíséri a „Moniteur“ oly figyelmesen Garibaldinak egészségi állapotát, minden működését stb. mire Thouvenel azt felelte volna, hogy a „Moniteur“ napi jelentésében a nap eseményeit szokta közölni, következésképp Garibaldi sem mellőzheti. Azt mondják, hogy a felelet Metternich herceget ki nem elégítette.

— A pápa folyvást gyengélkedik. A bibornokok már azt is beszélnek, — az „Espero“ szerint, — hogy nemsokára új conclave hivatik össze. Sőt a turini „Nationalité“ már ő szentsége halálát is jelenté; de e hír alaptalan, azt a „Perseveranza“ is megczáfolja.

— A lengyel határszéleiről, ápril. 16. Zamoyski és Levinskyvel szőtt alkudozások mind eddig semmi eredményre sem vezettek. Wielopolszky közelebb Pétervárra indult, minthogy a császár személyesen akar vele értekezni a lengyel állapotokról. Vidéki tudósítások szerint a parasztok folyvást ingerültek a nemesek ellen. Hire jár, hogy Lublinban véres összeütközés történt.

— Bécs, ápril 17. Tegnap este ismét csoportosítások történtek az utcákon. Többszörre kíváncsiak voltak, kik közül 26 elfogatott. — Ezek mind tanoncok, kik fűtyölni és zajt ütni szándékoztak. A csend csakhamar helyreállított.

— A képviselő-ház ápril 17-ikén tartott gyűlésében a jegyző-könyv felolvasása után határozatotott, hogy a ház nyomtatványából egy példányt megküld a hatóságoknak; b. Eötvös indítványozza, s helyeseltetett, hogy az erdélyi múzeumnak is küldessék példány. Ezután az igazolási bizottmányok tették meg újabb jelentéseiket. Az igazolt és kifogástalan képviselők száma 261. Ezután a ház az elnökök és jegyzők megválasztásához fogott. Elnök lett 240 szavazattal Ghyczy Kálmán, alelnökök Tisza Kálmán 132, s b. Podmaniczky Frigyes 138 szavazattal.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

H I R D E T É S E K.

NEM HIVATALOS.

(68)

20/4. 1861.

(2—9)

A kir. főorvosi választmány véleményes ajánlatára helybenhagyott a magas bajor kir. miniszterium által.

Porosz királyi
DOCTOR

kerületi főorvos
KOCH

NÖVÉNY-

CZUKORKAI

jónak bizonyult — miot leghitelesb bizonyítványok által igazoltatik, — s a mely a legjelesb s legalkalmasab növény- és plántanedvek dustartalnu alkatrészeikből van készítve — úgy az idült mint az átmenő meghűtési-köhögéseknél, nátha, rekedtség, nehezenlehelés, nyálkásodás, fuladozás és egyéb hurutos bajokban, minthogy mind ezen esetekben enyhítőleg, csillapítólag, és különösen jötevőleg hat a fölzigatott lélekzömbüszerekre, a köpést igen megkönnyíti, és enyhén tápláló s erősítő alkatrészei által az elérzékenyült takonyhártyákat ismét megerősíti.

Hogy a tévedéseknek eleje vétséssék: mindenesetre figyelni kell, hogy Dr. KOCH jegesített növényczukorkái csak hoszúkó és kerekded bélyeggel ellátott eredeti katalógusba — 35 kr és 70 uj kújjával — vannak rakva és hogy azok valódiilag csupán csak a következő helyeken kaphatók:

Kolozsvártt: Wolff J. és Khudy J. gyógyszer. Abrudbányán: Ferenczi Mihály; Beszterczén: Kelp Ferencz és Dietrich & Fleischer; Brassóban: Stenner F.; Dévén: Buchler A. Enyeden: Bisztritsányi A.; Erzsébetvárosban: Schmidt A.; Hátszegben: Mátéfi Béla gyógyszer; Károly-Fejérvártt: Rusz János; Köhálomban: Melas Ed. F. gyógyszer; Maros-Vásárhelyt: Fogarasi J. D.; Medgyesen: Vándory & Brändsch; Segesvártt: Misselbacher J. B.; Szamos-Ujvártt: Placintár és fia gyógyszer; Szász-Régenben: Wachner Traugott; Szászsebesben: Weissörtel Ad. G.; Szebenben: Zöhrer J. F.; Székely-Keresztúron: Binder Márton; Sepsiszentgyörggyön: Vitályos Béla; Sz.-Udvarkelyt: Kauntz J. A. gyógyszer; Szeredán: Gözsy A.; Tásnádon: Szongott Jakab; Tordán: Velits G. és Wolff Gábor uraknál.

(115)

(6—6)

A mustra és jegyvéd által minden meghamisítás ellen biztosított, anynyira kedvelt, a bevévésnél kellemes, valódi

Növénynedve (Allop)

Orvostudor Schneeberg urnak

hurutár (Grippe), rekedtség, torokbajok, nyálkodások ellen, általában véve egy a mell- és tüdőbetegségekben bebizonyult enyhítő gyógyszer a következő rákások uraknál kapható: KOLozsvártt gyógyszerész WOLFF JÁNOS urnál. Továbbá: Tordán Wolff Gábor gyógyszer. Beszterczén Dietrich és Fleischer. Déezen Krémer Samuel. Segesvártt Misselbacher J. B. Medgyesen Breiner C. Lugoson Arnold József. Zalathánán Mégai J. Szászvárosban Spech Gusztáv. Nagy-Bányán Horacek József gyógyszerész. Szathmáron Turoczkó D. Nagy-Váradon Janky A. Nagy-Károlyban Schöberl K. Károly-Fejérvártt Sándor R. gyógyszer. Nagy-Szebenben Zöhrer J. F. Debreczenben Föllet Nándor uraknál.

Egyszersmind kaphatók a t. cz. bizományos uraknál:

Tyukszem-tapasz

Dr. Behr ideg-kivonata

Dorschmájzsir-olaj.

HELUNGKIANG

mely Arabiában és Azsiában a beteg állatok gyógyítására kitünő sikerrel használtatik.

Lovaknál: vérzicellés, keh, mirigy, bélgörcs, étvágyhiány és giliszták ellen. Szarvasmarháknál: a tej kékülésénél, vérhugy, vérfejés, keh, bélgörcs, tej összefutása, étvágyhiány, felpuffadás (széllhas), giliszták és tüdőbajok ellen. Juhoknál: hasvízkórságnál, keringés kezdeténél, bárányok bénasága és vízkórság ellen. Sertésekénél: vízkórság, köhögés, bélgörcs, megzabálás s kelevények ellen.

Ára: egy kis csomagnak 40 ujkr., nagy csomagnak 80 ujkr.

Főraktár: BITTNER GYULA gyógyszerésznél Gloggnitzban.

STEIN JÁNOS
könyvtárusnál Kolozsvártt kapható:

UNITARIUS PÜSPÖKÖK ARCZKÉPEI.

Ugymint: Sz.-Ábrahám L. Mihály	1737—1758.
Lázár István	1786—1811.
Körmöczy János	1812—1836.
Székely Miklós	1838—1843.
Székely Sándor	1845—1852.

A műlap öt arczképpel Rohn híres műnyomdájában készült.

Ára chinai papíron 1 frt 50 kr osztrák értékben
" fehér " 1 frt — kr " "

A gyakorlott vadász,

vagy:

ismertető a vadászat körében,

átalános észrevételekkel a vizsla oskolázás, kopó, agár, közönségesebb ebnyavalyák és vadjaink természetére nézve, vadászati szempontból, ön tapasztalásai után írta M. Sz. F. Ára 1 forint.

(Carolus Szász de Szemeria)

Sylloge tractatum

aliorumque actorum publicorum historiam et argumenta D. Diplomatis Leopoldini resolutionis item quae Alvincziana vocatur illustrantium.

Kemény kötésben ára 2 frt.

Erdélyhoni jogtudomány.

Írta DÓZSA ELEK, jogtudor.

Első könyv: Erdélyhoni közjogtan. Második könyv: Magyar magánjogtan. Harmadik könyv: Magyar pertan.

A három kötet ára 6 frt o. é.

Vidéki megrendelések azonnal a legpontosabban teljesítettnek.

Magyarország alaptörvényei

közjogi fejtegetésekkel és fölvilágosításokkal
Írta egy Jurista. Ára 1 frt.

A szolgabirói hivatal.

Írta Zsoldos Ignác, magy. acad. rendes tag.

I. kötet. Törvénykezési rész. Harmadik kiadás. Ára 3 frt.

Törvénytudományi műszótár,

közrebocsátja a magyar tudós társaság; második bővített kiadás, 2 frt o. é.